

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPBHK
Koordineret med: SPOLD
Sagsnr.: 1608836
Dok. nr.: 258996
Dato: 15. december 2016

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[16. december 2016, kl. 8.30 – 9.45, Christiansborg 1-133, Beskæftigelsesudvalget.

Sundheds- og Ældreudvalget er også inviteret]

**Tale til samråd den 16. december 2016 om
konkurser i hjemmeplejen**

Tak til sundhedsministeren for ordet.

Og tak til spørgeren for invitationen til samrådet her i dag.

Selvom jeg kun har siddet i ministerstolen i et par uger, og det er mit første samråd, så har jeg fra sidelinjen fulgt udviklingen og debatten om konkurser i hjemmeplejen.

- Og jeg ærgrer mig over enhver konkurs og de gener, det medfører for borgere, medarbejdere og kommuner.

Vores ældre fortjener en værdig pleje og omsorg, og det forudsætter, at vi tager udgangspunkt i det enkelte menneskes behov og giver plads til det frie valg.

Som minister på området er jeg optaget af, at både regeringen, Folketinget og de øvrige involverede parter gør, hvad de kan for at forebygge konkurser og sikre tryghed for borgere og medarbejdere. Det må være i vores alles fælles interesse.

Når det er sagt, har hverken jeg eller regeringen planer om at sætte det kommunale selvstyre ud af spil, og vi vil heller ikke indskrænke borgernes frie valg.

- Når vi ved, at borgerne er glade for det frie valg, skal vi selvfølgelig ikke tage det fra dem!
- Vi er ikke alle ens, og vi har forskellige ønsker og behov.
- Ældre skal opleve, at deres ønsker og valg har vægt og tages alvorligt.
- Det frie valg styrker muligheden for, at vi kan fortsætte med at føle os som de originaler, vi alle er.

Beskæftigelsesministeren har redegjort for reglerne om virksomhedsoverdragelse, og sundhedsministeren har besvaret spørgsmål G om regionernes ambulancekørsel.

Jeg vil nu gå videre med at besvare den del af spørgsmål G, som vedrører private leverandører af hjemmepleje.

Ligesom for regionerne gælder det for kommunerne, at de har ansvaret for at levere den nødvendige hjælp i de tilfælde, hvor en privat leverandør går konkurs eller vælger at opsige sin kontrakt.

- Det betyder, at kommunen skal sørge for, at borgerne får den hjælp, som de har behov for.

Kommunernes ansvar for at levere hjælpen er dermed *borgernes* sikkerhed.

Og dét ansvar går forud for de økonomiske mellemværende, der måtte være ved en konkurs.

Lovgivningen er dermed – set fra mit bord – helt klar på det område.

Og der er heller ikke noget, der siger mig, at kommunerne ikke er bevidste om deres ansvar.

- For mig at se er kommunerne nemlig trådt til og har løftet deres ansvar.
- Og som KL har oplyst i et svar til Folketinget i januar i år, så er *"kommunerne rustet til at håndtere konkurser blandt private leverandører af serviceydelser og sikre berørte borgere den fornødne hjælp"*.

Det betyder selvfølgelig ikke, at konkurser ikke skaber problemer for de berørte parter, men den nødvendige hjælp får borgerne altså.

Fra Christiansborg bør vi være forsigtige med at tro, at vi kan styre alting.

Jeg mener derfor også, at man skal være varsom med at drage for direkte paralleller mellem de konkurser, der har været på hjemmehjælpsområdet.

- Der er forskel på markedssituationen, på geografien, på virksomhedernes størrelse og antallet af berørte borgere – for bare at nævne nogle forskelle.

Og det leder mig til spørgsmål H.

For det er min overbevisning, at det er kommunerne, der bedst selv kender markedet i deres område.

Det betyder, at det også er kommunerne, der bedst kan tage de nødvendige forholdsregler, når de laver udbud eller godkender leverandører til at levere fx hjemmehjælp.

Og det betyder, at kommunerne er de rette til at vurdere, hvilke krav de kan stille til de virksomheder, som skal byde ind på en opgave.

- Og den vurdering skal kommunerne selvfølgelig foretage *hver gang*, de indgår en kontrakt med en privat leverandør.

Til det formål har de centrale parter: KL, Dansk Erhverv og Dansk Industri udarbejdet fem anbefalinger til at undgå konkurser.

- Herunder blandt andet, at kommunerne kan stille krav til leverandørernes økonomi.

Og Kammeradvokaten har, på foranledning af Dansk Industri, udarbejdet en vejledning til kommunerne

- Vejledningen indeholder blandt andet en række konkrete redskaber til, hvordan kommunerne kan udvælge egnede leverandører.
- Vejledningen giver også eksempler på konkrete krav, som kommunerne kan skrive ind i kontrakterne med henblik på at sikre kommunen.

På baggrund af vejledningen har KL, Dansk Erhverv, Ældre Sagen, Dansk Sundhed og Velfærd og Dansk Industri formuleret 11 pejlemærker for et godt samarbejde mellem kommuner og private leverandører.

- Herunder blandt andet, at der bør udarbejdes en beredskabsplan i tilfælde af konkurs, og
- At der skal være fokus på kvalitet i udbuddene.

Og senest har KA Pleje i oktober i år udarbejdet et etisk regelsæt, for deres medlemmer.

- Regelsættet skal tydeliggøre, hvordan man som privat leverandør agerer professionelt og korrekt i forhold til blandt andet borgerne og de kommunale samarbejdspartnere.

Og ét af punkterne heri er eksempelvis, at et medlem kun skal påtage sig opgaver, som medlemmet har de nødvendige kvalifikationer og ressourcer til at udføre fagligt korrekt og ansvarligt i forhold til kontrakten.

Det er derfor min klare fornemmelse, at der bliver arbejdet seriøst med at forebygge konkurser på hjemmehjælpsområdet.

- Og selvom der ikke føres statistikker over omfanget, så har jeg bemærket, at de seneste tal fra FOA viser, at væsentligt færre borgere ser ud til at blive berørt af konkurser i 2016, end det var tilfældet i 2015.
- Det skal understreges, at FOA's tal er baseret på nyhedsartikler og behæftet med betydelig usikkerhed.
- Men tallene tyder på en positiv udvikling, og det kan være et tegn på, at de iværksatte tiltag virker.

Men virkeligheden er selvfølgelig også, at leverandørerne af hjemmehjælp handler på markedsvilkår.

Dette var den tidligere S-ledede regering da også fuldt ud bevidste om, da den ændrede reglerne for frit valg i 2013.

- Her var forventningen med lovforslaget nemlig, at kommunerne ville gennemføre flere og større udbud, der især ville styrke markedet for de store leverandører i modsætning til de små.

Som nævnt er jeg begejstret for det frie valg, og regeringen ønsker, at ældre får flere valgmuligheder og øget indflydelse på eget liv.

- Som det står i regeringsgrundlaget, vil vi igangsætte et analysearbejde med henblik på at afdække eventuelle barrierer for ældres muligheder for at kunne vælge selv.

Jeg vil slutte af med at sige, at det vigtigste for mig er, at borgerne får den hjælp, som de har behov for.

- Og det mener jeg ærlig talt, må være i alles interesse.

Jeg vil igen opfordre kommunerne til at se sig godt for, når de indgår kontrakt og at sikre sig på de måder, som de kan.

Ligesom jeg vil opfordre leverandørerne til at sætte sig grundigt ind i den opgave, som de står overfor at skulle løse – og afgive bud derefter.

Tak for ordet.